

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 533. Quænam sit pœnitentia occidentis presbyterum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

arbitrio cenfct Clarus *L. 5. §. fin. q. 36. n. 31.* & Castrop. homicidium qualificatum v. g. Prælati, Sacerdotis, patris, fratris, item Assassinium, depredationem communium bonorum &c.

Quest. 531. An & à quo degradatus restitui possit?

R Esp. primò: degradatus verbaliter ob delicta adulterio minora post peractam pœnitentiam restitui potest, non obstante infamiâ oritâ ex delicto per Episcopum, Castrop. *n. 14.* idque citra consensum capituli, ut cum *gl. in c. cum ex eo. de elect. in 6. v. Episcop.* Decius *in c. at si Clerici. vers. de adulteriis. n. 20.* Roman. *conf. 325. in fine.* Alterius *Tom. 2. d. 2. q. 9. vers. quamvis.* Bonac. *Tom. 1. de cens. d. 4. p. unic.* Castrop. *n. 15.* quia ut idem, nullus est textus in jure hunc consensum capituli exigens, cum *c. at si Clerici.* verba illa cum Clericis non activè, sed passivè sint accipienda:

2. Resp. secundò: justè degradatum actualiter (in-

telligendum videtur, antequam traditus Curie seculari) ob delicta adulterio graviora nullus præter Pontificem restituere potest, tum quia à gradu & statu Clericali omnino & irremissibiliter jure ordinario degradatus dejicitur, arg. *c. si laici. §. c. qui semel. dist. 50.* Bonac. *l. c. n. 1.* Castrop. *num. 16.* si verò injustè quis degradatus fuit, ipsi, qui sententiam tulit, incumbit eam emendare, adeoque, cum non solus Episcopus, sed simul cum eo Episcopi alii, Abbates vel personæ in dignitate constitutæ sententiam degradationis tulerint, simul per eos corrigenda sententia, Castrop. *n. 16.* Arg. *c. Episcopus presbyter. 11. q. 3.* ut per quas causas nata est degradatio, per easdem dissolvatur, quævis addat non improbabiler Alterium *l. c.* cum Speculatore docere, solum Episcopum sententiam iniquè factam revocare & emendare, cum ejus muneris sit subditum injustè gravatum defendere & injuriam ei irrogatam depellere.

TITULUS XXXVIII.

De pœnitentiis & remissionibus.

Quest. 532. Pœnitentia pro quò supponat, seu quotupliciter sumatur?

R Esp. Pœnitentia, si spectes etymon nominis, deducitur à pœna & pœnitere, significatque in genere juxta Isidorum *L. 3. etymolog. c. ult.* conversionem seu mutationem mentis, dum nempe pœnitit aliquem seu dolet quis de actu à se habito, vellètque illum non commissum. Si verò spectes frequentiore ejus usum, lumitur seu supponit tripliciter; primò & convenientius suo etymo, prout est specialis virtus, quæ ex *D. Thom. 3. p. 1. q. 85. a. 2. §. 3.* describitur: detestatio seu dolor animi de peccato commissio, quatenus illud est offensa seu injuria illata Deo, susceptus ex intentione compensandi & abolendi eam; vel si lubet loqui de pœnitentia habituali, dic: est habitus ad talem detestationem inclinans, de qua virtute quia Theologi Scholastici ex professo satis fusè tractare solent, pœnitentiam hoc modo acceptam præterimus, & ad Theologos remittimus. Sumitur secundò: prout est Sacramentum novæ Legis institutum à Christo, *Joan. 20. vers. 22.* pro reconciliatione hominis cum DEO per modum judicii, continens in se dolorem, confessionem seu accusationem sui & satisfactionem, propter quam judicii formam, etsi non desint Canonistæ fusè de ea tractantes, eam tamen quoque Theologis tam moralibus quàm Scholasticis quàm talem accuratè, ut solent, explanandam relinquimus, sumitur tertio: pro satisfactione, quæ DEO pro admittâ contra eum injuria & offensione, aut etiam justitiæ publicæ satisficit, adeoque ab ea præscindit, quæ tanquam pars integralis Sacramenti pœnitentiæ injungitur à Confessario, unde etiam pœnitentia, quæ satisfactio est, alia est privata seu occulta, quæ, ut dictum, imponitur pro peccatis secretis in actu confessionis Sacramentalis, alia publica, quæ imponitur & peragitur pro peccatis manifestis, de qua agitur in *c. manifest. h. t.* quarum alia est solennis, quæ præscribitur, in Concilio Agathensi relato in *c. 64. dist. 50.* olim injungi solita in initio quadragesimæ, servatis certis solennitatibus seu ritibus ibi expressis per solum Episcopum vel Sacerdotem de ejus

mandato non nisi pro peccato valde enormi, toti communitati scandaloso & pernicioso, & non nisi semel imponitur *c. 2. dist. 3. de pœnitent.* Host. *in Sum. h. t. n. 55.* Sylv. *v. pœnitent. q. 1. §. 2.* Publica verò, sed non solennis pœnitentia est, quæ fit publicè in facie Ecclesiæ cum dictis solennitatibus jure præscriptis v. g. si injungeretur alicui peregrinatio cum pera & baculo benedictis, quam non tantum imponere potest Episcopus, sed etiam quilibet Sacerdos & multò magis pœnitentiarius generalis Episcopi propter grave & publicum crimen, non tamen scandalosum, Sylv. & Pirh. *ll. cit.* Non tamen Clericis, non tantum solennis, sed nec publica pœnitentia est imponenda, nisi sint depositi, *Gl. in c. 1. h. t.* Sylv. Host. Pirh. *ll. cit.* sed nec confessarios pro peccatis publicis in confessione auditis posse imponere pœnitentias publicas, docet Nav. *in c. 2. de pœnit. à n. 87.* & in *man. Prælator. c. 8. n. 10.* quia vel sic revelaretur sigillum confessionis, nisi tamen pœnitens expressè vel tacitè consentiat, ut confessio Sacramentalis publicetur, & peccatum à se commissum revelari permittat, idque ob eam causam, ut DEO & populo, quem scandalizavit, satisfiat; sed cum matura deliberatione, quia nimirum peccatum est hujusmodi, ut peccantis correctio & aliorum emendatio publicam pœnitentiam requirat.

Quest. 533. Quenam sit pœnitentia occidentis Presbyterum?

R Esp. Plectitur triplici pœnâ, nimirum primò: ut pœnitentiam agat 12. annis, v. g. jejunando certis diebus in hebdomade vel peregrinando aut aliud opus pœnitentiæ exercendo arbitrio prudentis confessarii. Secundò: ut privetur in perpetuum cingulo militari, & deponatur à dignitate sua, nec inter milites numeretur tanquam exauthoratus, Host. *in c. presbyterum. h. t. v. cingulo.* Abb. *ibid.* qui etiam inde infert, posse Judicem ecclesiasticum private laicum militiâ temporali, ut idem resolvit Palat. *in repet. c. per vestras de donat. inter vir. & uxor. notab. 2. §. 1. n. 5.* extenduntque id ipsum ad milites Ordinum militarium, Roderiq. *gg. regul. q. 62.*

62. a. f. Bobadil. in polie. l. 2. c. 17. n. 81. Barb. in c. 2. h. t. n. 2. ut & ipsi, si occidant Clericum, privati possint privilegio & cingulo militari, tam per Judicem sæcularem, coram quo & conveniri possint uti & ad militem creatum à Rege vel Imperatore, item ad Doctorem, qui privati possint propterea insignibus doctoralibus, Tertio: Ut privetur facultate contrahendi matrimonium, ita ut vitam solitariam ducat, & sine sobole decedat. Abb. l. c. Covar. de Sponsal. p. 2. c. 6. n. 5. Vivald. in candelab. p. 1. de mat. n. 5. Sanch. de mat. l. 7. d. 6. num. 9. ubi: quod requiratur, ut reus de occisione Sacerdotis sit convictus, Vide Barb. l. c. n. 4. non tamen dirimitur contractum, ut Gl. in cir. c. presbyterum, v. sine spe conjugii. Præter quas pœnas posse Judicem laicum uti & ecclesiasticum in foro suo contra occisorem Sacerdotis procedere ad pœnas graviores, notant Pirh. h. t. & alii.

Quest. 534. Quæ pœnitentia indicenda illi, qui defendendo suam libertatem vel ecclesiam occidit alium, dum excessit modum?

R Esp. Imponi debere illi pœnitentiam arbitrariam, & mitem seu tolerabilem & humanæ imbecillitati accommodatam, asserit Barb. ad c. significavit. h. t. n. 1. citatis Alagone in compend. juris can. pag. 744. Vivian. in rational. l. 5. Jur. Pontif. pag. 251. Jo-And. Host. Abb. Anchar. & alii additæ etiam ratione, ne ipsi aut alii retardentur, verum, quia loquitur non de pœnitentia publica seu extrasacramentali, sed de Sacramentali & privata, quam Sacramenti pœnitentiæ partem integram diximus, eâ relicta, ad pœnitentias publicas ratione fractionis sigilli confessionis pergimus. Unde fit

Quest. 535. Quænam sit pœnitentia frangentium sigillum Sacramentale, & quæ ad subeundam illam requirantur?

1. R Esp. ad primum: Antiquo jure præter perpetuam ab ordine Sacerdotali depositionem stabili mansione privari, & perpetuè ignominiosè circumire debebant, juxta can. Sacerdotes dist. 6. de pœnit. ubi: qui hoc fecerit (nimirum sigillum violaverit) deponatur & omnibus diebus vita sua ignominiosus peregrinando pergat. quæ tamen pœna seu pœnitentia, utpote vergens in opprobrium ordinis Clericalis & Spirituale damnium peregrinantis ob circumvagationem continuam mutata postmodum in perpetuam detractionem manente pœna depositionis. c. omnis utriusque §. caveat. h. t. & ibi Barb. n. 28. citatis pluribus aliis, quæ ipsa pœna denuo abiit in delictudinem & mutata in perpetuos carceres, ita ut ad eam requiratur sententia derogatoria, ut de Lugo de pœnit. d. 23. n. 147. Fagund. in præcept. Eccles. l. 6. c. 7. n. 2. Reiffenstul. h. t.

2. R Esp. ad secundum: Ut tamen hæc damnatio ad carceres perpetuos infligatur, requiritur primò: ut revelans sit Sacerdos nempe ipse confessarius, Arg. c. Sacerdos & c. omnis utriusque. ita ut ei non subiaceant adstantes, qui peccata confitentis audientes ea revelant aliis, vel eorum notitiam & Schedulas confessionis scriptas habent & produnt, vel qui ea à confessario iniquè revelanda audiverunt. Secundò: ut revelet peccatum mortale vel veniale verum in specie vel in genere dicat: Tertiò: Confessum esse peccatum mortale; Snar. de pœnit. d. 33. f. 8. Dian. tr. 11. p. 5. resol. 51. ita ut, licet aliàs

sub sigillum naturale cadentia, v. g. defectus naturalium, vel quid probrosum, aut præjudiciosum pœnitenti revelantes peccent graviter, sint pœnâ arbitrariâ graviore Judicis quàm violantes secretum naturale puniendi, non tamen pœnâ ordinariâ violentium sigillum Sacramentale subiaceant. Reiffenst. n. 6. cum cit. AA. Tertio: Ut peccatum reveletur præsumptuosè, id est, malitiosè graviter, Arg. cit. c. omnis utriusque §. caveat, ita ut licet confessarius ex ignorantia, inadvertentia, ebrietate revelans aliquid in confessione auditum aliquâ pœnâ extraordinariâ puniri valeat, non tamen pœnâ ordinariâ violentium sigillum confessionis, nisi in foro externo stare contra ipsulum præsumptio, quòd cum sufficiente advertentia, adeoque præsumptuosè & malitiosè propalasset, uti id fieret, nisi ex circumstantiis probaret contrarium. Quarto: ut confessarius non ipsi pœnitenti sine ipsius venia objiciat, sed cuiquam alteri revelet, cum revelare propriè non dicatur, nisi qui commissum sibi alteri, cui id ignotum prodit, qualis non est ipse pœnitens.

Quest. 536. Quis sit Judex in causa violati sigilli, qualiter procedere debeat, & qualiter probandum hoc crimen in ordine ad pœnitentiam publicam pro eo infligendam?

1. R Esp. primò: Solus ecclesiasticus, & quidem Episcopus Ordinarius rei est Judex in causa violati sigilli Sacramentalis, ut cum communi de Lugo l. c. n. 148. Gobath. Quynar. tr. 5. n. 200. eò quòd causa hæc ratione annexi Sacramenti sit naturâ suâ Spirituales & ecclesiastica, unde si Principes & Judices sæculares huic crimini quandoque pœnas ordinariâs graviores inflixerunt, uti teste Aldrete l. 2. Eccles. discipl. c. 19. n. 2. apud Reiffenst. h. t. n. 10. fecit Jacob. Rex Arragon., dum in Concilio Gerundeni Episcopo violatori hujus sigilli linguam à tergo extrahi jussit, id factum vel ex delegatione apostolica, vel procedendo contra Sacerdotes priùs degradatos, & curiæ sæculari traditos.

2. R Esp. ad secundum: Ad hoc ut Judex Ecclesiasticus instituere possit processum contra violatorem sigilli, non requiritur, ut is ad hoc petat & obtineat licentiam à pœnitente, cujus peccata sacrilegè revelata fuerunt, ut probabilius contra Gobath sentire videtur Seoz. in tribunal. pœnit. l. 2. q. 4. à n. 288. quem securus est Reiffenst. h. t. n. 11. Arg. c. Sacerdos, dist. 6. de pœnis, & c. omnis utriusque h. t. dum ibi nullâ prorsus mentione factâ de habenda licentia pœnitentis præcipitur, ut pœnæ ibidem præscriptæ inferantur violentibus sigillum, & ob eam rationem, tum quòd ex hoc processu nullum emergat præjudicium pœnitenti, utpote qui exinde nec inquiri nec puniri potest, dum hæc notitia peccati illius revelata habeat se, ac si non esset, tum quòd nulla per hoc irrogetur Sacramento irreverentia, sed potiùs evitetur, dum fideles, videntes tam severè contra violatores sigilli procedi, animantur potiùs ad peccata confitenda quàm ab hoc absterrentur.

3. R Esp. ad tertium: Quod spectat ad probationem hujus criminis, si quis viâ inquisitionis, aut denunciationis, vel accusationis de violatione sigilli interrogatus fateatur se esse reum alia probatione opus non est. Arg. L. generaliter C. de numerat. pecun. c. fin. de cohabit. Cler. & mulier. cum propria confessio sit optima probatio, si verò dicat, se notitiam peccati non habere ex confessione, sed tanquam aliunde sibi notum manifestasse, incumbit ei pro-